

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton

Előfizetési ára:
egész évre - - - - - 10 K
fél évre - - - - - 5 „
Egyes szám ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u.
5. I. c. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire
való mindennemű megkeresés inézendő.

Telefon 137.

I. évfolyam

Ujvidék, szerda 1910. július 13.

28. szám.

A felirati vita.

A magyar politikai világ jelenleg a felirati vita jegyében áll.

A kabinet fejének: gróf Khuen Héderváry Károlynak előzékenységéből a szokásos formák illetve sorrend megtartásával a most már teljesen megalakult ház a trónbeszédre adandó választ tüzte napirendre.

S megkezdődött a gyenge ellenzék részéről az üres szalmacséplés. Mert mi másnak lehet nevezni a Justh párt fecsegését. Azaz bizonyos, hogy más felirat mint a többségé nem kerül a trón számolya elé s mégis-mégis ezek az urak nem átalják elfecserélni az ország idejét.

A józan komoly ellenzék a Kossuth-párt, egyszerűen rövid beszéd kíséretében terjesztette be a maga külön feliratát. Pedig ennek a pártnak a jelenleg élő szónokok egyik legkiválóbbika gróf Apponyi Albert volt a vezérszónoka.

A bőrére nem féro Justh pártoeska, hogy kicsiségét leplezze, hát egy 2 és félórás obstrukció fecsegést eresztett meg. S hogy a jelenlegi parlament legrosszabb beszélőjét gr. Bathányi Tivardart kérte fel, az az ő privát pechje, a mely az utóbbi időben állandóan üldözi. Ez t. i. az a jó úr, a ki nemrég itt Ujvidéken is kiabált s aztán „ismeretlen okból“ feltűnés nélkül, de annál gyorsabban távozott.

A felirati vita tulajdonképen a pártok szellemi erőpróbája s ugyancsak gyengén áll ész dolgában a függetlenségi Justh párt, ha a kitűnő gróf legügyesebb vezetője.

A munkapárt felirata, a mely egyszerűs mind az egész parlament felirata lesz, így, a hogy előtűnk fekszik, igazán komoly történelmi irat. Maga egy darab historia, nem is kizárólag magyar, hanem nagyrészt világtörténelem. Mert az az út, melyre nemzetünk e felirat alapján rálép, az ígérlet földjére vezet. Így lesz Magyarország a dualizmusnak igazi sulypontjává s így lesz a hármasszövetségnek hatalmas oszlopa s európai hatalmak koncertjeinek legzámottevőbb tényezője.

Ez a felirat egyszerűs mind a hatalmas kormánypártnak a programja, helyesebben munkaprogramja. Mert programja még a Justh pártnak is van.

Hogy milyen arról nem beszéltek. Mindenki látja. Övé az ígérgetés programja. Szerinte egyszer a katonai kérdések teljesítése nélkül, másszor a bank nélkül, ujabban a választójog nélkül, hal meg a nemzet, de tüstént. S így változik a program. Mindig azt ígéri, a miről legjobban sejti, hogy nem lesz meg, ugy, a hogy ő akarja. Amint a megvalósításért kellene valamit tenni, hirtelen bővül a program s a honfiak ismét új jeligében utaznak. Ezt hívják nálunk nemzeti programnak. A működés meg a honmentés, de kizárólag Justhék számára szabadalmazva.

Ez a többségi felirat, mely Láng Lajos volt miniszter, egyetemi tanár, fényes talentumát dicséri, egyszerűs mind pártunknak szabatosan körvonalozott programja, mely férfias nyíltsággal minden aktualis kérdésre feleletet ad s nem hogy kétségtelen egyetlen politikai kérdésre vonatkozólag sem.

Van e ezen felirat elolvasása után még oly merész ámitó, ki a többségnek szemére merné vetni, hogy programja nincs, hogy lemondást hirdet. Még soha többségi felirat ily nyíltsággal nem foglalt állást nemzeti törekvéseink főcélja érdekében, mint a jelenlegi, midőn a bevezetőben az összes nemzeti törekvéseink főcéljának: *az egységes magyar állam kiépítését és megerősítését, hangsúlyozza*

Szószerint közöljük a magyar nemzetnek ezen történelmi választát. Ő felsége trónbeszédére, hogy azok is, akik nem olvasnak fővárosi lapokat, olvashassák azon elaboratumat, mely a magyar politika újabb irányzatát kijelöli s a mely, mivel az nemzet és a király közös megegyezésével, találkozik hivatva van a jövő évtizedek munkásságát és politikai irányzatát megszabni.

Felséges Császár és Apostoli Király!

Legkegyelmesebb Urunk!

A bizalom és öröm, a melylyel Felséged hagyományos hódolatunkat a nagyszámu fontos és sürgős feladat küszöbén fogadni méltóztatott, hálás visszhangra talált lelkiünkben.

S a midőn felséged atyai szívének megnyugvásával tekinti a nemzeti közvélemény alakulását és szeretett hazánk békés fejlődésének és minden irányu megerősödésének biztosítékát látja hű magyar képviselőházában, akkor teljes varázsában jelenik meg előtűnk állami életünk legdrágább és legföltettebb kincse: a korona és a nemzet áldásas egyetértése.

Felséged óhajának megfelelőleg is egyik legfőbb kötelességünknek tartjuk, hogy *köz-inizményeink korszerű kiépítésével fokozott munkásságot fejtsünk ki.*

Vezérünk e részben csak a szabadelvűség lehet, mert annak segítségével valósíthatjuk meg összes nemzeti törekvéseink fő célját: *az egységes magyar állam kiépítését és megerősítését.*

A törvényes állapot helyreállítása.

Megnyugvással vesszük tudomásul, hogy felséged kormányának első gondja lesz az *államháztartás terén a törvényes állapot helyreállítása.* A pénzügyi egyensuly biztosítása, a pénztári készletek kiegészítése és állami hitelünk megszüllardítása céljából nemcsak a fokozott takarékoságot, hanem közjóvedelmünk fejlesztését is elkerülhetetlennek tartjuk. Az állami háztartás rendezett volta és a pénzügyi források bősége és biztossága, melyek állami életünk erejét és büszkeségét képezték a multban, kell hogy éreztessék áldásos hatásukat a jövőben is. Ezeknek biztosítására az elkerülhetetlen áldozatoktól nem szabad visszariadnunk, de a közterhek igazságos és célszerű elosztása és helyes közzgazdasági politika által kell a nemzeti társadalmat ezek elviselésére képesebbé tenni.

Belátjuk, hogy a már megalkotott *egyenes adótörvények* a fenforgó akadályok miatt rögtönösen nem léptethetők életbe és azért megnyugvással várjuk Felséged kormányának azon javaslatát, hogy ezt a reformot, melynek végrehajtása számos érdeket mélyen érint, a *viszonyok által megengedett legkorábbi időponthban léptessük életbe.* Felséged kormányának azt a törekvését, mely az állami üzemek jóvedelmezőségének fokozására irányul, megelégedéssel vesszük tudomásul; valamint bizalommal várjuk azon kilitásba helyezett intézkedéseket, melyekkel a kormány *közzgazdasági életünknek újabb lendületet kíván adni* s ezzel az *állami jóvedelmek természetes növekedését* reméli elérni.

Ezen körülmények közt rokonszenvesen fogadjuk a *nyugdíj-ügynek* és nevezetesen az *özvegyek és árvaok méltányosabb ellátásának* előkészítését.

A bank ügye és a készfizetések.

A bank-ügy rendezése tovább nem használható. Elismerve azon nagy szolgálatokat, melyeket az osztják-magyar bank hitelígyeink kielégítése és valutánk állandósága és biztossága tekintetében a multban tett és méltányolva azon előnyöket, melyeket a jövőben is nyújtani képes, *nem kívánjuk az önálló bank felállítására nézve fennálló kétségtelen jogunkat érvényesíteni, hanem hajlandók vagyunk az osztják-magyar bank szabadalmának megújítására, ha ez a nemzet minden jogos érdekének megóvása mellett eszközölhető.* Nem hallgathatjuk el azonban, hogy a bank-üggyel kapcsolatban egy igen fontos kérdés vár elintézésre. A legmagasabb trónbeszéd is jelzi a *valuta-ügy betöltésének szükségét.* A készfizetések felvétele egyaránt életbevágó érdeke a monarchia mindkét államának; annak parancsoló szükség nélkül való halogatása a monarchia prestige-én, nemzetközi állásán ejt

BOGDÁNY

és TÁRSA

Budapest, VI. Dalnok-u. 12.

Saját házban.

Telefon 988.

UJVIDÉK.

II. Rákóczi Ferenc-ut 66. sz.

TELEFON 219.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világitási berendező vállalat.

csorbát. Az ország közvéleménye osztatlanul a készfizetések felvétele mellett nyilatkozott és nekünk azt erőlyesen kell követelnünk annál is inkább, mert azok a feltételek, melyekhez a törvény a készfizetések felvételét köfölte, már évekket ezelőt bekövetkeztek s mert annak további halasztása alapján ingatná meg azok véleményét, kik a jegybank közösségét hazánkra nézve előnyösnek tartják.

Sürgös szükségnek tartjuk, hogy a Romániával még a megelőző magyar kormány közreműködésével kötött szerződés mielőbb beikkelyeztessék és nem zárkózunk el attól, sem, hogy kereskedelmi viszonyaink a többi balkáni államokkal a nemzeti gazdaság jogos szempontjainak figyelembevételével rendeztessenek.

A konzuli biráskodásról szóló törvény meghosszabbításához, mint a mely fontos feladatának eddig megfelelt, készséggel hozzájárulunk.

Viszonyunk Horvátországhoz.

A Horvát-Szlavonorszagokat érintő kérdéseket illetőleg osztozunk Felséged azon reményében, hogy sikerülni fog azokat a magyar birodalom érdekeinek teljes megóvása mellett, törvényeink szemeltartásával az igazság és méltányosság elvei szerint megoldani. Reméljük ezt annál is inkább, mert bennünket az 1868: XXX. Törvényeink alapján létesítendő minden egyezségüknel, mint eddig, ugy ezentul is a testvéri jóindulat, fog vezetni. Magyarország mindig melegen óhajtja a társországok felvilágosítását és azért mindig elmege a méltányosság végső határáig. Kedvező feltevéseinken megerősít bennünket az a biztos remény, hogy ezen jóindulatunk Horvát-Szlavonorszagokban is elismerésre fog találni és így meg vagyunk győződve, hogy a tárgyalások a mindkét része nézve kívánatos eredményhez fognak vezetni.

A választói reform.

A belügyi reformok terén megoldásra váró nagyfontosságú választójog kérdését, a szabadelyü demokratikus haladás szellemében az általános választójog alapján, készek vagyunk megoldani, a mennyiben a társadalom értelmesebb elemeinek jogos befolyása és a magyar állam egységes nemzeti jellege kellő biztosítékkal véteik körül. A magyar nemzet mindig őszinte odaadással állt a szabadelyü haladás szolgálatában, de mindig meg tudta találni azt a határt, a melyt a magyar állam nagy és maradandó érdekei parancsolólag megszabnak.

Egyéb reformok.

Midőn alközizagzatás terén kilátásba helyezett egyéb reformokat örömmel várjuk, bizony hisszük, hogy ezek ismét az önkormányzat izmosítása mellett az állami befolyás kellő érvényesülésére és a közhivatali állások biztosítására fognak irányulni. A közigazgatási tevékenység természetes fejlődésének szükségképeni következményét látjuk. Rég érzett hiányt fog pótolni a székesfőváros szervezetének reformja, melyre valóban égető szükség van. Elodázhatalannak tartjuk a városok szabadabb mozgását és erőteljesebb fejlődését biztosító városi törvény megalkotását is.

Sürgősen megvalósítandónak tartjuk a közvetlenségre és szóbeliségre fektetett polgári perrendet, mely polgári törvénykezésünk terén a jogegységet és oleő igazságszolgáltatás előnyeit biztosítani fogja.

Jogéletünkre nézve főfontosságú lesz a polgári törvénykönyv régen előkészített és várt megállapítása, a mely az egész magyar jogterületén a jogegységet betetőző, korszakalkotó jelentőségében sulyosan érzett nagy hiányt fog megszüntetni.

Mindazon reformok, melyek a mezőgazdasági termelés belterjességét fogják előmozdítani, a legnagyobb meglepéssel fognak találkozni széles e hazában, mert hiszen a mezőgazdaság alkotja még mindig gazdasági életünk gerincét, vagyonságunk alapját. A telepítési és parcellázási tevékenység fejlesztése nagyban fogja előmozdítani a szociális viszonyok javulását s mindkettőnek hasznos kiegészítését üdvözöljük a szociálpolitikai intézmények azon fejlesztésében, melyeket Felséged kormánya az ipar körében, gazdasági életünk ezen ifjabb, de nem kevesebb érdeklődést és

támogatást igénylő ágában helyez kilátásba. És e helyütt csak azon reményünknek akarunk kifejezést adni, hogy a kereskedelem szociálpolitikai érdekei szintén figyelembe fognak vétetni és ezzel az összes gazdasági foglalkozások egyformán fogják élvezni a törvényhozás és kormányzat gondos szeretetét.

A közlekedés terén a vasutak teljesítőképességének fokozása, a vasuti hálózat kibővítése, a közutak gyorsabb fejlesztése és a hajózható csatornák megalkotása tekintetében kilátásba helyezett törvényjavaslatok a gazdasági élet azon ágát fogják előmozdítani, mely csak nemrégben a magyar kulturmunka egyik büszkeségét képezte és remélhetőleg nem sokára ismét régi fényében fog ragyogni.

A tengeri hajózási biztosítására szolgáló intézkedéseket a képviselőház készséggel fogja tárgyalni.

A katolikus autonómia.

A katolikus autonómia kérdése már rég várja megoldását s a kormány, mely e nagy művet közmegelegedéssel fogja megalkotni, minden párt elismerésére számíthat. Részünkről, mint azt korábbi hódolatteljes feliratunkban is mondtuk, a legnagyobb rokonszeggel kísérik a katolikus egyház önkormányzati szervezetére irányuló törekvéseket és azoknak a legjobb sikert kívánjuk abban a meggyőződésben, hogy a mellett egyrészt a felekezetek egyenjoguságának elve, másrészt az államnak minden egyház iránt általában fennálló, különösen pedig a katolikus egyházzal szemben a legfőbb kegyuri jog alkotmányos gyakorlatából folyó jogai is kellő tekintetben fognak részesülni.

Ugyancsak rokonszeggel fogadjuk Felséged kormányának azon igéretét, hogy a lelkesi kongruát fejleszteni és a törvényesen bevett vallásfelekezetek szükségleteinek fedezésére eddig juttatott segélyeket fokozatosan emelni szándékozik abban a természetes feltevésben, melyre a legmagasabb trónbeszéd is utal, hogy a mellett gondos óvatossággal fogjuk szem előtt tartani az államnak oly sok odáról igénybevett anyagi erejét.

Ugyanezen imént kiemelt nagyfontosságú szempont megőrzése mellett osztatlan örömmel fognak találkozni a népoktatás fejlesztése és ellenőrzése, a középiskolák körében kívánatos szervezeti reformok és egyéb felmerült szükségletek kielégítése, nemkülönben új egyetemnek előkészítése, melyeknek üdvs és sürgös voltát pártkülönbség nélkül ismeri el az ország.

A haderő fejlesztése.

Abban az erős meggyőződésben, hogy a monarchia nagyhatalmi állása hazánk fejlődésének egyik legfontosabb feltétele, kötelelsségszerűen foglalkoznak a véderő elengedhetetlennek mutakkozó fejlesztésével, minden azon fentartással, melyet Felséged is szükségesnek tart kiemelni, hogy t. i. az ország anyagi erejét lelkiismeretesen mérlegeljük és a mellett a családfenntartásnak a nemzet fejlődését biztosító érdekeit megóvjuk és a polgári kereset zavartalan működését ne veszélyeztessük. A hadsereg harképségét lényegesen fogja fokozni ama reformok teljes végrehajtása is, a melyekhez Felséged 1903-ban hozzájárulni kegyeskedett. Ezekben a hadsereg egységes vezérlétének, ezényletének és belsejervezetének érintése nélkül érvényesül a nemzet számos régi vágya és jogos törekvése és folyamatban levő végrehajtásuknak befejezését erősíteni fogja a nemzet és hadserege közt fennálló értelmi és érzelmi kapcsolat és hatványozni fogja az ebben rejlő erkölcsi erőt.

Ezek közt az új katonai bünvádi perrendtartás életbeléptetését, mint egy rég letűnt korból fenmaradt anachronizmus hosszú idő óta várt megszüntetését, örömmel üdvözöljük, abban a biztos meggyőződésben, hogy az nemcsak a haladott jogtudomány humanisztikus követelményeinek fog megfelelni, hanem a magyar állam nyelvének jogait is ki fogja elégíteni.

A hármasszövetség szilárdítása.

Benső megnyugvással fogadjuk Felségednek a külpolitikára vonatkozó kijelentéseit. A hármasszövetség szilárdága a magyar nemzet egyik legnagyobb elégtétele és büszkesége mert Felséged bölcsessége mellett mi voltunk

annak mindig legerősebb támaszai. Nem kisebb örömmel értesülünk Felséged szavaiból arról, hogy viszonyaink az összes hatalmakkal barátságosak s hogy az európai államok kebelében a békeszeretet fokozódó ereje mindig erősebb biztosítékot szolgáltat a béke áldásaira, melyek szeretett hazánk fejlődésének és megerősödésének, anyagi és szellemi haladásának egyik legbiztosabb alapját szolgáltatják.

Örömmel tölt el bennünket e kijelentés annál is inkább, mert tudjuk és érezzük, hogy az európai béke fentartásában és megerősödésében mily nagy része van felséged bölcsességének és azon példátlan tiszteltnak és tekintélynek, mely Felségedet az egész világban környezi.

Fordulóponton.

Felséges urunk, királyunk! Feladatunk nem volna teljesen megoldva, ha hálás szívünk legbelsőbb köszönetének nem adnánk hódolatteljes kifejezést Felséged atyai jóindulattól áthatott szavaier, melyekben azon kegyes hitének és reményének ad kifejezést, hogy ezen országgyűlés a nemzet javára fogja fordítani a kedvező viszonyokat és egyszersmind bizik bennünk, hogy munkánk a hazafiai előrelátás és bölcsesség erényeiről fog tanuságot tenni a késő nemzedéknek.

Midőn Felséged ily ünnepélyes szavakkal fordul hű magyar képviselőházához, azt hisszük, velünk együtt Felségedet is áthatja az a meggyőződés, hogy a nemzet életében nagy és messzekiható fordulóponthoz értünk. Ugy érezzük, mintha királyi szive örömmel telne el abban a tudatban, hogy a kiegyezés nagy műve melyekben bocsájtotta le a gyökereit a nemzet szívébe és bensőbb és erősebb tette azt a kapcsolatot, mely a nemzetet királyához fűzi és ezzel egy király, mint a nemzet erejének és hatalmának legfőbb biztosítékát szolgáltatja.

Felséged megható szavainak a szokottnál is nagyobb varázst kölesönöz az isteni Gondviselésnek az a ritka kegye, hogy azokat az emberi kornak oly kevesek által elért magaslatáról intézheti hozzánk.

Felséged ez esztendőben tölti be nyolcvanadik évét. A legmélyebb alattvalói hódolattal eltelt szívünk kimondhatatlan hálával adózik a magyarok istenének, hogy Felségednek ezt a ritka magas kort a testi és lelki épség oly férfui teljében engedte megérni, melynél fogva bizony remélhetjük, hogy hű magyar nemzete javára és boldogságára még az évek hosszu során át, meg nem fogyatkozott erővel és dicsőséggel, viselheti áldott fején Szent István koronáját.

Ezen egyszerű, de igaz szívből fakadó fohással fejezzük ki legméltóbban nemcsak a magunk, hanem az egész nemzet érzelmét.

Mély tisztelettel vagyunk

Császári és Apostoli Királyi Felségednek

Budapesten, 1910 július 6-án

legalázatosabb szolgálai,

Magyar-, Horvát- és Szlavonorszagoknak országgyűlésileg egybehívott képviselői.

A képviselőház által kiküldött felirati bizottságnak

Budapesten, 1910 július 5-én tartott üléséből.

Perczel Dezső

elnök.

Láng Lajos
előadó.

RÉPÁTIVIZ

Biztos sikerű gyógyszer minden-
nemű hurutos bántalmaknál. Felette
:: kellemes üdítő gyógyviz. ::
Főraktár Ujvidéken: Gyorgyevits
Tódor utóda Kolárszky V. cégnél.

HIREK.

Személyi hir. Multkori számunkban megemlítettük, hogy Dr. Szlezák Lajos, városunk országgyűlési képviselője Budapestre utazott. Most azonban Dr. Szlezák Lajos még néhány nap itt tartózkodik, mivel a honvédelmi miniszter Ő Nagyságát felkérte és megbizta, hogy a pétervárad állandó vegyes felülvizsgálati bizottságban f. hó 13-án a távollévő polgári elnököt Matkovich Béla főispán úr Ő Múltóságát helyettesítse.

A szerkesztőség köréből. Lapunk felelős szerkesztője többheti tartózkodásra a tátrai Csorhafürdőbe utazott.

Áthelyezés. Budanovich Lajos rk. segédlelkész Zomborba helyeztetett át. Budanovich kilenc évig működött városunkban és a katolikus hitélet fejlesztése terén érdemeket szerzett magának. Helyébe Dr. Kanyó Gyula jön ide Zomborból.

Ujvidéki Népbank. Az „Ujvidéki Népbank“ mint szövetséget mult vasárnap tartotta Balassa Henrik takarékpénztári vezérigazgató elnöklete alatt felszámoló gyűlést, amely alkalommal határozatba ment, hogy a pénztárat ezentul mint részvénytársaság fog működni.

Anyakönyvi hir. Az ujvidéki anyakönyvvezetői hivataltól veszünk a következő értesítést: Julius 2-ától 8-áig született 9 fiú és 11 leány, meghalt 15. A betegségek nemei közt főként bélhurut, tüdőgyulladás szerepelnek, fertőző betegség nem fordult elő.

Házasság. Dr. Havas Kálmán budapesti ügyvéd e hó 8-án esküdtött örök hűségét özv. Spitzerné Kohn Frida urhölgynek, Dr. Kassowitz Armin ur, pártunk derék társelnöke sógornőjének.

Eljegyzések. Seidl Viktor eljegyezte Herger Olgát Ujvidékről. — Gattus-Kiewitz Ede Bálint cs. és kir. tengerészeti hivatalnok Póláról jegyet váltott Proksch Mariskával, Proksch Mátyás kir. törvényszéki irodatiszt szeretetreméltó leányával.

Verekedés. Az alkoholnak romboló hatását vasárnap este láttuk két fiatal legénynél, akik jó barátok voltak, együtt idogáltak és a végén parázs verekedést fejlesztek. Mészáros István és Stankov Mihályról szól az ének. A beszéd hevében összerúgultak és Stankov Mihály kést rántott Mészáros Istvánra. A szurkálásnak komolyabb következménye nem volt, sőt a két vidám cimborá már másnap, mintha semmisen történt volna, összebékült.

Eszküvő. Gábor Zsigmond, a helybeli takarékpénztár főtisztviselője e hó 20-án tartja esküvőjét Szász Piroksa urhölgygyel. Tartós és zavartalan boldogságot!

Gyűjtés. A szerencsétlen sorsra jutott krassó-szörénymegyeyiek javára városunkban is gyűjtés folyt. Vasárnap városunk nemeskölbi hölgyei Piukovich Ferencnének, az I-ső Ujvidéki Nőegylet fáradhatatlan elnökének vezetése alatt eszközölték az urnák mellett a gyűjtést. Mintegy 300 koronát eredményezett a hölgyek nemeskölbi fáradozása. Urnak voltak felállítva a városháza előtt, Kuborecz cukrászdájánál, a Kossuth Lajos-utca és Duna-utca sarkán, a sétaterén és végül a Thököly Imre-utca és II. Rákóczi Ferenc-utca sarkán.

Halálozás. Mint lapunk zártakor őszinte részvételt értesültünk, Dr. Kamenitzky Sándor járási főorvos felesége kedden reggel 11 órakor elhunyt. Temetése ma szerdán lesz.

Óvató. Folyó hó 12-én ünnepelte Balassa Henrik, az „Ujvidéki Takarékpénztár“ népszerű elnök-vezérigazgatója nevenapját, mely alkalommal a Takarékpénztár összes tisztviselői üdvözölték. Szélg József főtisztviselő ünnepi köszöntőjére az elnök-vezérigazgató ur meleghangon válaszolt és biztosította a tisztviselőket jövőben is atyai jóindulatáról és szeretetéről.

Végzetes mulatás. Hétfőn este hét óra tájban a helybeli „Teve“ vendéglőbe tértek be Peterka András és Tomann Viktor, mindketten már ittas állapotban. A két legény telepedett egy asztalnál és beszélgetésbe elegedett egymással. A szomszéd asztalnál ült Csáki János

felsőkaboli vendéglős, akivel azután Peterka és Tomann szintén társalogni kezdett. A társalgásnak azonban heves összekoccanás lett a vége, mert erős szóváltás után Peterka és Csáki késekkel akarták a maguk igazát vitatni. Amit a késelőket Dimitrijevs Szlavok meglátta, szét akarta őket választani, de életével fizette meg ezt a vállalkozását. Torkát átdöfték és a jobb sorsra érdemes férfi néhány perc alatt elvérzett. Holttestét a kórházba szállították, ahol felfogják boncolni; a gyilkosokra pedig az esküdtek minden bizonnyal meg fogják találni a marasztaló verdiktet, mert ezt az esetet semmisen menti.

Olgányvér. Jovanovic Radivoj loalkusz tegnapelőtt ájtott Kamenicáról, betért egy fogadóba, ahol Petrovics János és Illic Pál stanojevci cigányokkal találkozott. Az élelmes cigányok minden bizonnyal megneszelték, hogy Jovanovicnál pénz van, mert földre teperték és 400 koronát tartalmazó pénztárcáját ellopván, kereket oldottak. A rendőrség a garázdálkodó cigányok ellen megindította az eljárást.

Vigyázatlanágának áldozata. Hományi Sándorné Kovács Róza kedd reggel a tűz körül foglalatoskodott, amialatt ruhája lángot fogván, súlyos égési sebeket szenvedett. A szerencsétlen áldozat állapota aggodalomra ad okot.

Művészet. Igen kellemes szórakozásban volt része mult vasárnap városunk előkelő közönségének. E napon tartott évzáró vizsgát Busch Endréné urnó — eme sokoldalúlag képzett és művészi körökben tekintélyes helyet elfoglaló művésznőnk ama növendékeivel, kik az elmúlt iskola-esztendőben tanítványai voltak a régi magyar hangszerünk — a cimbalmozás művészetében. A vizsga házi hangverseny keretében lett megtartva a közönség nagy érdeklődése mellett s az eredményt, melyet az egyes növendékek felmutattak, minden tekintetben kitünő oktatásról és a mesternő nagy zenei tudásáról tesz tanuságot. A hangverseny egyes számaiból kiemeljük Gál Henriette kisasszonyt, ki Erdély menetgyakorlatait a legnagyobb precizitással adta elő. Nagy Mariska gyorsított menetgyakorlatot játszott ugyancsak Erdélytől. Játéka minden képzeletet felülmúló. A közönség zajosan adott kifejezést tetszésének, mit a kis művésznő azzal viszonzott, hogy néhány régi magyar dalt játszott el igen kedvesen. Nagy sikert ért el Halász Ilonka Alaga Concert Etudjával és Erdély magyar Ábrándjával. Játékával annyi zenei érzést és talentumot árult el, hogy e téren igen szép jövőt jósolunk neki. Az ünnepély kimagasló pontja Schwab Mariska játéka volt, ki Busch urnó zongorakiséréte mellett Erkel Rákóczi-ját annyi művészettel és élénkséggel adta elő, hogy a jelenlevők szünni nem akart tapssal és éljenzessel a darab megismétlésére kényszerítette a bájos művésznőt. A hangversenyt Busch urnó éneke fejezte be hegedű, cimbalom és zongorakiséréttel. E négyes játék közönségünk előtt még szokatlan, ilyesemben még eddig nem volt része. Nem csoda tehát, ha ezen mesés és nem mindennapi élvezettől áthatva szinte túlkövetelő lett és nem kevesebb, mint hatszori ismétlésre és újrázásra bírta rá kedvelt művésznőnköt. A sikerült hangversenyt tánc követte, mely a késő éjjeli órákig tartott. Busch urnónak a felmutatott eredményhez őszintén sok szerencsét kívánunk s abbéli reményünknek adunk kifejezést, hogy sok sikerebben ily gazdag és élvezetteljes órában mielőbb lesz szerencsénk.

Felhívás. Felhivatnak mindazok, akik mérleggel vagy más mértékkel üzletükből kifolyólag mérnek, hogy f. é. július hé 30-áig bejelentkezzenek mértékeikkel, mérlegeikkel a mértékhitelítőben. Mulasztás esetén a pénzbüntetésen kívül hivatalból fogja a rendőrhatalom a mértékeiket az illető költségén a szabadkai m. kir. mértékhitelítőbe küldeni.

Budapesti lap országgyűlési képviselőnkéről. A „Budapesti Illustrált lapok“ leközi Dr. Szlezák Lajos országgyűlési képviselőnk fényképét és hozzá a következő ismertetéssel szolgál: Dr. Szlezák Lajos Ujvidéken született 1869. augusztus 12-én. Középiszólait szülővárosában, a jogot Budapesten végezte, ahol 1895-ben kitüntetéssel nyert ügyvédi oklevelet. Ujvidéken nyitott irodát, ahol a nemzeti és vallási alapon sokfelé szakadó társadalom minden rétegében egyéni tulajdonságai folytán mindnagobb népszerűsége tett szert. A kiváló

kriminalistát épügy becsülik benne, mint a közélet önzetlen munkását, aki a régi klikkuralommal bátran és sikerrel szembeszállt. E népszerűségének köszönhetően fölényes, 638 szótöbbséggel történt győzelmét az eddigi képviselővel szemben. Dr. Szlezák az ujvidéki nemzeti és — bár maga katolikus hitközség felügyelője — a felekezeti békének helyreállítása körül nagy érdemeket szerzett. Szülővárosa nagy reményekkel tekint parlamentáris szereplése elé

Életunt esztalosság. Márcz Péter esztalosság hétfőn egy levelet ejtett el a sétaterén, amelyet szüleihez címzett és amelyben öngyilkossági híret tudatja szüleiével. A levelet a rendőrség az illetékes helyre juttatta.

Nyelviskola. Városunkban az ősz folyamán új nyelviskola nyílt meg. Ugyanis Berić Danica urnó, ki Párisban nyerte képesítését, mint a francia nyelv mestere, folyó év szeptember hó 1-től rendes nyelviskolát nyit Ujvidéken. A francia nyelv oktatását három csoportban végzi. I. csoport: kezdőknek nyelvtannal. II. csoport: társalgás. III. csoport: költészet és irálytan. Oktatási idő hetenként kétszer 1—1 óra, tanítási díj havonta 8 korona. Bővebb felvilágosítást és ügyben szívesen nyújt d. e. 10—12 óráig és d. u. 3—5 óráig Berić urnó (Duna-utca 4.) Jelentkezéseket már most is elfogad az oktatásban való részvételt. Felhívjuk a n. é. olvasóközönségünk figyelmét e nyelviskolának augusztus és szeptember hónapokban lapunkban megjelenő hirdetésére.

VITA FORRÁS
SÓSKÚT VISMERTÉ

Természetes hazai gyógyvíz

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukor-betegeknek, kösvény, hólyag- és vesebajok ellen.

Félpohár Vita-forrás a gyomorégetést
: : a zonnal megszünteti. : :

A vállalat tulajdonosa a **CONSUM** Keresk. R.-t.
Budapest VII., Teréz-körút 4.

Raktár: **Wagner Testvérek cégnél Ujvidék.**

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógytárban.

Orvosi tanácsadó. A nyár beájtával a közönség ezrei mennek ki a zöldbe, mennek vidékre. Nem árt néhány olyan könyven támadható baj ellen ideírni a tanácsot, amely bajnak minden pillanatban ki vagyunk téve. Ha a levegő nagyon meleg, nedves és tikkasztó, amilyen zivatar előtt szokott lenni, az ember teste nem tudja magát lehűteni eléggé az által, ami ennek rendes módja, t. i. izzadsága elpárologtatásával s akkor túlfűlik s ha ez az állapot hosszasan tart, az ember nehéz betegségbe esik: elkezdi szédelegni, támoxyog, arca megduzzad, kékes vörös szederjes lesz, majd elájul, földre vágódik s olykor tagjait görcs huzza össze. Ez a napszúrás. Mit kell ilyenkor tenni? Mezőn, réten nem igen kapni orvosi segítséget. A szenvedőn tehát minden késlekedés nélkül, úgy, ahogy tudunk, segíteni kell. A segítség abban áll, hogy a bajba esett embert rögtön árnyékos, hűvös helyre kell vinni, ruháját ki kell gombolni, nyakravalóját megoldani, homlokára és mellére hideg vízbe mártott ruhát rakni, kortonyként hideget bele tölteni, (szerencse, ha nyelni tud) s ha nem lélezkzik, mesterséges légzést kell rajta próbálni mindaddig, míg a természetesen az eset megtörténtekor mindjárt értesített orvos megérkezik. A légy csipése veszedelmes lehet az emberre, kivált ha a légy előbb valami döglött állaton mászkált, melyről nem tudhatjuk, hogy micsoda betegségben hullott el. Szenvedhetet pl. lépfe-nében, ennek ragadozó mérgét csipésével a légy az emberbe beolthatta, amikor aztán könnyen pokolvarrt kaphat az ember. A méh a darázs csipése szintén veszedelmes lehet. Ez utóbbi sokszor a mohón evő embernek a torkát csipi meg, úgy hogy a gyümölcs kirágott héja alatt tartózkodva, a nagyot falónak a gyümölcsessel együtt a szájába jut. A

légy, darázs-csipés helyét testünk külső részén leghelyesebb jól lemosni erősen szappanos vízzel, s ha piroson kezd, hideg borogatást kell rárakni. Ha megdagad, megkékül, megfeketedik, vagy hólyag támad körülötte, minden késedelem nélkül orvoshoz kell vele folyamodni.

A nyári évad kezdetével, midőn a nyaralás kérdése van napirenden, fokozott mértékben szükséges az utazó közönség számára értékpapírjainak, ékszereinek és egyéb, a lakásban levő értékeinek biztos betörésmentes helyen való elhelyezése. E célra kínálkoznak a *Pesti magyar kereskedelmi bank* helybeli fiókjában levő pánccél — safe — rekeszek, melyek mérsékelt díjak mellett hosszabb-rövidebb időre bére vehetők. Ugyancsak beszerezhetők a nevezett fiókintézetnél a bel- és külföld minden piacára és fürdőhelyére szóló hitellevelek, melyek az utazó közönségnek azt a nagy előnyt nyújtják, hogy nem kell kézpénzt magánál viselnie és ezáltal az utközben fenyegető sokféle veszélytől magát megóvhatja és nyújtja azt a biztonságot is, hogy kifizetések a hitellel alapján csakis sajátkezű aláírás ellenében történhetnek, illetékelen, még a hitellel netáni elvesztése esetén sem rendelkezhetik. A nevezett intézet idegen pénznemek vételével és eladásával foglalkozván az utazó közönségnek ez irányban is legkedvezőbb szolgáltatásokat tehet.

Kimutatás. Az 1910. és június havában Ujvidék szab. kir. város piacára elárulás végett felhozott hűvelyes és gyümölcs árakról: Zöld borsó, június 1—11-ig 300 mm. 24—5-ig Bpest és Bécsbe szállított. Zöld bab, június 5—30-ig 500 mm. 22—5-ig Bpest, Bécs és Berlinbe. Burgonya, június 5—30-ig 300 mm. 16—5-ig Bpest, Bécsbe. Földi eper, június 1—25-ig 3 mm. 120—70 Bpestre. Cseresznye és Meggy, június 10—30-ig 20 mm. 36—24-ig Bpest, Bécsbe a sok esőzés miatt elrohadt, ennél fogva a termés gyöngye és szállításra nem igen alkalmas. Körte, június 15—30-ig 50 mm. 40—30-ig Bpest, Bécsbe, Alma és Barack, június 15—30-ig 10 mm. 48—24 fillérig Bpest, Bécsbe.

Hirdetések.

Eladó

egy Busch-féle Triaeder Binokl
9 szerez nagyítású tábori látszó.
2 mesterhegedű.

1 12-es kaliberű modern Lancaster rendszerű vadászfegyver jó állapotban — jutányos áron.
Megtéríthető a kiadóhivatalban.

Szliács acélfürdő

Felső Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdús vasforrás.

Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Idény május 15-től, szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátrgerinc- és idegbajok, bémulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Mint fürdőorvos dr. Rohrer Aladár hív. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok, minden nagyobb vasuti állomáson ki vannak függesztve.

Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás, valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. ad a Fürdőigazgatóság Szliácscon (Zólyom-megye.)

Egy nagyobb ujvidéki vállalathoz augusztus hó elsejére való belépéssel

reprezentálni tudó

magyar, szerb és német írásban és beszédben teljesen jártas

fiatal embert

keresünk, aki főnökének helyetteseképpen bizalmi állást tölt be.

Sürgős ajánlatok eddigi működés megjelölésével „V. F.” jelígyével Ujvidék főposta restante intézendők.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Szíves tudomására adjuk, hogy helyben II. Rákóczi Ferenc ut (Futaki-u) 32. szám alatt teljesen modern fogorvosi és fogtechnikai műtermet rendeztünk be, hol a fogászat körébe tartozó összes munkálatokkal naponta 9—12-ig és 2—6-ig rendelkezésre állunk.

Szájpadlás nélküli műfogak.
Műfogak kautschuk nélkül.

Arany koronák, hidalások, csapfogak.

Telefon szám 65.

Erdélyi M. Dr. Kármán J.
fogtechnikus. 3—20 fogorvos.

KIADÓ!

Flatt-utca 4. szám alatt (posta-palota mellett) 3 utcai szoba, zárt folyosó, éleskamara, pince és padlástól álló lakás, mely

irodai célokra is nagyon alkalmas

f. évi augusztus 1-től. — Bővebbet:

Dr. RÓZSA MIKSA
ügyvédnél.

Fleiszig Dezső

divatáruházában
(Menrath-palota)

megkezdődött a **nagy nyári occasio,**

bluz és pongyolákban, továbbá
: az összes női divatcikkekben. :

Bluzok:

Kézi himzett bluz — — most frt 4.—
Batist bluz — — — — most frt 1.50
Zephir bluz — — — — most frt 1.40

Pongyolák:

Mosó delain pongyola — — most frt 3.60
Batist pongyola minden színben most frt 8.50
Gyapju delén — — — — most frt 8.—

**Az összes nyári toilettek, kosztümök
: : mélyen leszállított áron! : :**

Ugyanott egy **ügyes szabásznő**
jó fizetéssel azonnal felvétetik. 1—10

4976/tkvi. 1910. szám.

Árverési hirdetmény kivonat.

Özv. Lipták szül. Szklenár Zsuzsa petróci lakós végrehajthatónak — ismeretlen tartozkodású Czinkoczi András végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 300 korona tőkekövetelés, ennek 1910 február 18-tól járó 5%, kamatai 113 kor. 90 fill. perbeli és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 26 k. 30 f. és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő a petróci 1525. sz. betétben A. I. 1—2 sorsz. a Czinkoczi András (nős Puderka Annával) tulajdonánál felvett 1808. és 1809. hrsz. 902 61 l. sz. jószágtestre 854 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megírtására határnapul 1910. évi szeptember hó 28. napjának d. u. 3^{1/2} órája Petróc község házához tűzetik ki.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási ár 2/3-án alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 85 kor. 40 f-t készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333. sz. alatt kelt igazságügymin. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujvidéken, 1910. évi július hó 5-én.

Vékey Zoltán,
kir. trszéki bíró.

Themits Velyko,
telekkönyvvezető.

Felhívás.

A felszámolás alatt levő Ujvidéki Népbank mint szövetkezet ezennel felhívja hitelezőit, hogy esetleges követeléseik kifizethetése végett 6 hónap alatt az intézet helyiségében a törvényes következmények terhe alatt jelentkezzenek. 1—3

Ráiché J. Ferenc műgépész irodáját Szűcs-utca 21. sz. alatt nyitotta meg.

**A Trandafil Márta alapítványi
:: árvaház építési irodája ::**

Eladó.

Egy esztergapad és furógép kézi hajtással jó állapotban olesó áron.

JAUSZ FÜLÖP

1—1

Zrinyi Ilona-utca 10.

AZONNAL KIADÓ

3 butorozott szoba, a Szent István-utcában külön bejárattal, teljes ellátással vagy anélkül. Bővebb felvilágosítást ad Imakovics Abdija gyümölcskeresk. (II. Rákóczy Ferenc-ut 49.)

Jó karban levő GÁZLYRÁK

:: olcsón eladatnak. ::

Cim a kiadóhivatalban. 1—3

KIADÓ

azonnal vagy augusztus 1-re, — uri lakás — 2 szoba, mellékhelyiségek, udvar és kerttel, Tököllyi Imre-utca 11. szám, kulcs a szomszédban 13. szám alatt.

Bővebbet dr. Balázs Ignác ügyvédi irodájában, Petőfi-utca 11. szám alatt. 1—4